

KOMMUNPOLITISKT PROGRAM 2022-2026

KRISTDEMOKRATERNA

HANINGE

HANINGE

Innehållsförteckning

Inledning	3
En förskola med fokus på mindre barngrupper och hög kvalitet	6
Haninges skolor ska präglas av kunskap och fokus på värderingar	8
Familj och sociala frågor	11
En politik för Haninges utsatta	13
För ett tryggare Haninge	15
En värdig äldreomsorg för Haninges äldre	18
Haninge ska ha ett rikt kultur- och föreningsliv	21
Näringsliv och jobb	24
Stadsbyggnad – så vill vi bygga Haninge	26
En kommun med miljömässigt hållbar utveckling	29
Vi tar ansvar för kommunens ekonomi	32

Inledning

Haninge är en attraktiv kommun att leva och bo i. Alla människor ska ges förutsättningar till att nå sin fulla potential och kunna förverkliga sina drömmar. I Kristdemokraternas Haninge ska vi möjliggöra för fler företagsetableringar och våra kommuninvånare ska ha goda möjligheter till arbete, bostad och livskvalitet. Barn och unga i Haninge ska ha framtidstro och förberedas för framgångsrika liv. Kristdemokraterna är partiet som vill stärka familjen, det civila samhället och kommuninvånarnas egenmakt. Vi är partiet för personlig frihet och socialt ansvar.

Trygga familjer ger trygga barn, vilket är en förutsättning för morgondagens trygga samhälle. Därför måste alla familjer, oavsett förutsättningar, ges möjlighet att forma sina liv och sin vardag som de önskar. Alla barn i Haninge ska få en bra och gedigen utbildning för att kunna klara av de utmaningar som väntar i vuxenlivet. I Kristdemokraternas Haninge ska man kunna lita på att få samhällets hjälp när man behöver det, oavsett skede i livet.

Haninge är redan idag en bra kommun att leva och bo i, men det finns också utmaningar som vi behöver ta itu med. Vi måste gemensamt främja sunda normer och värderingar och kommunen ska alltid finnas tillhands för den utsatte. Viktiga inslag i detta arbete är samverkan med polis, civilsamhälle och skapandet av en meningsfull fritid, framförallt för våra barn och unga. Att garantera våra kommuninvånares trygghet är en högt prioriterad fråga i Kristdemokraternas Haninge.

Ett gott samhälle grundar sig inte bara på materiella tillgångar, utan kräver inkluderande gemenskaper och värden. Därtill ska vi utveckla barnrättsarbetet i Haninge. Kristdemokraterna har varit starkt drivande till att FN:s barnkonvention skrevs in i svensk lagstiftning 2019. Barnrättsperspektivet ska genomsyra hela den kommunala verksamheten i sakfrågor och ärenden som berör barn direkt. Det är ett löfte vi kan ge dig som väljare.

Haninge ska vara en kommun för alla livets skeenden. Vi ska främja goda uppväxtvillkor och erbjuda en kvalitativ skolgång för Haninges barn och unga. Kommunen ska också vara en attraktiv plats att åldras i. Valfrihet för den äldre och ett gott bemötande ska prägla Haninges äldreomsorg.

Som parti har vi gått i bräsch för äldres rättigheter i vår kommun och sällan har det varit viktigare än nu. Du som har byggt upp Sveriges och Haninges välfärd förtjänar att få den bästa omsorgen.

Förvaltarskapstanken är grundläggande för oss kristdemokrater och att vi ska värna jordens resurser och vår miljö. Haninges miljö- och klimatpolitiska arbete ska därför fortsätta att vara i framkant. Under vår tid i kommunledningen har vi vidtagit många åtgärder för att förbättra klimatarbetet i kommunen.

En grundförutsättning för Haninges utveckling är att vårt lokala näringsliv ges de bästa av förutsättningar i sitt företagande. Det är motorn i vår ekonomi och möjliggör tusentals arbetstillfällen. Många är de småföretagare som sliter hårt för att få sin verksamhet att gå ihop. Här behöver kommunen vara en god samarbetspartner som uppmuntrar och underlättar för företag att bedriva och etablera verksamhet i Haninge.

Haninge är en av de snabbast växande delarna i Stockholmsregionen. Vi är stolta över det vi hittills åstadkommit vad gäller bostadsbyggande. Nästa steg måste nu vara att vi växer ikapp med samhällsservice, i form av förskolor, skolor, infartsparkeringar, vägar och rekreationsområden.

Haninge har en fantastisk skärgård med många öar och rekreationsområden. Vi vill möjliggöra för fler att kunna bedriva företag och bo året om i skärgården. Detta är en grundförutsättning för en levande skärgård.

Vi kristdemokrater förstår politikens begränsningar. Vi lovar inte allt åt alla och vi låtsas inte som att resurserna är oändliga. Vi tror inte att man med lagstiftning kan tvinga på människor normer eller beteenden. Politikens möjligheter ligger istället i att underlätta vardagen för kommuninvånarna; erbjuda valfriheten att välja var man vill bo på ålderns höst och framförallt att säkra tryggheten på gator och torg. Det är vad vi kristdemokrater kommer jobba för. Det är vårt löfte till dig som kommuninvånare.

En förskola med fokus på mindre barngrupper och hög kvalitet

"Förskoleverksamheten ska vara flexibel till sin karaktär och möta det enskilda barnets behov. Familjer ska kunna välja mellan olika omsorgsformer. God valfrihet för föräldrarna förutsätter mångfald i utbudet." (Kristdemokraternas principprogram s. 77)

En förskola med hög kvalitet och där barnen sätts i centrum är avgörande för barnens utveckling. Därför är det viktigt att skapa förutsättningar för att barnen ska bli sedda av de vuxna, oavsett vilken typ av barnomsorg barnet har. Det behövs vuxna som har tid och ork att lyssna, trösta, bära och ge omsorg till barnen. Förskolan ska även erbjuda en miljö som stimulerar barnets språkutveckling och lärande. Leken är grunden för utveckling, lärande och välbefinnande.

Kristdemokraterna är partiet för valfrihet åt Haninges familjer – men också för bättre kvalitet i förskolan. Vi arbetar genomgående för att skapa förutsättningar för mer tid med barnen. För att öka kvaliteten inom förskolan krävs det att kommunen ökar andelen personal som är förskollärare och pedagoger. Men det viktigaste är att förskolan arbetar med att ha ett omsorgsperspektiv där barnen känner sig sedda och hörda, speciellt i barngrupperna 1-3 år.

Under mandatperioden 2018–2022 har vi bland annat ökat personaltätheten och minskat barngrupperna på Haninges förskolor för att det ska bli mer tid för barnen. Men vi är inte nöjda – arbetet med att fortsatt minska barngrupperna måste fortsätta. Därför vill vi under nästa mandatperiod arbeta för att det ska vara max 12 barn i barngrupperna 1-3 år.

Haninges familjedaghem har under flera år haft goda resultat i kommunens årliga mätningar när man frågar hur nöjda föräldrar är med barnomsorgen. Vi kristdemokrater vill fortsatt förbättra för familjedaghem så att de har lika bra villkor som förskolan.

En röst på Kristdemokraterna är en röst för mindre barngrupper och fler vuxna att knyta an till, det vill säga mer tid för barnen. Det spelar ingen roll hur hög utbildning personalen har om de inte har tid med barnen. Det finns fantastiska barnskötare och förskollärare som gör ett gott arbete i kommunens förskolor och det är kärlek, omtanke och tid som de små barnen behöver mest.

Kristdemokraterna i Haninge anser att:

- Vid nyanställningar i barnomsorgen ska språkrav i svenska tillämpas.
- Utbudet inom barnomsorgen måste bli bredare.
- Informationen om familjedaghem ska förbättras.
- Utförare av förskoleverksamhet och familjedaghem ska mötas av likvärdiga villkor inom kommunen.
- Kvaliteten i barnomsorg och förskola ska prioriteras.
- Barngruppernas storlek ska minska till max 12 barn i småbarnsgrupperna och 17 i övriga grupper.
- Föräldralediga föräldrar ska erbjudas max 25 timmars barnomsorg och arbetssökande 30 timmar, i syfte att upprätthålla en god kvalitet och förebygga platsbrist.
- En differentierad avgift återinförs så att kostnaden blir lägre för de familjer som väljer en kortare vistelsetid.
- Barn ska ha rätt till sammanhängande ledighet.
- Syskonförtur i val till förskola ska gälla, och i möjligaste mån ska föräldrars val av barnomsorg vara styrande för utbudet.
- Arbetsmiljön bör förbättras i förskolan.
- Förskolepersonalen bör få ökad tid med barnen genom minskad administration.
- Behoven hos barn med särskilda förutsättningar tillgodoses.
- Barnomsorg på obekväm arbetstid, det vill säga "nattis", ska kunna erbjudas av en närstående i det egna hemmet.
- Genom samverkan med föräldrar och andra aktörer blir barnomsorgen en arena för att möta barns särskilda förutsättningar och stödja föräldrarna i deras föräldraskap.

Haninges skolor ska präglas av kunskap och fokus på värderingar

"Skolan har två huvuduppgifter: dels att stimulera elevernas intellektuella och praktiska kunskapsutveckling och kritiska tänkande, och dels att, tillsammans med föräldrarna, fostraeleverna till ansvarsfulla samhällsmedborgare. Under förutsättning att skolorna har denna utgångspunkt, följer läroplanen och lever upp till kvalitetskrav, ska de ges ett stort mått av frihet att själva utforma undervisningen." (Kristdemokraternas principprogram s.

78)

När det fungerar som bäst ska skolan både förmedla kunskap för ett liv på arbetsmarknaden och kunskap som utvecklar förmågan till tankar om moral och etik.

Det kan inte finnas någon annan målsättning än att samtliga av Haninges elever ska bli godkända på de nationella proven och uppnå gymnasiebehörighet. Under Kristdemokraternas tid i kommunledningen har antalet elever som uppnår gymnasiebehörighet ökat jämfört med förra mandatperioden. För att fortsätta denna positiva utveckling krävs det att kommunen prioriterar en skola som har kunskap och ordning i fokus. Det är också viktigt att vi fortsätter arbetet med att rikta uppmärksamhet mot elever som har det svårt i skolan genom att bland annat anställa fler specialpedagoger och erbjuda sommarskola.

Vi vill satsa på att minska lärarnas administrativa arbetsbörda genom att anställa lärarassistenter. Vi vill även satsa på elevers fysiska och psykiska välmående genom att genomföra insatser inom elevhälsan, för att fler elever tidigt ska kunna få hjälp. Haninges grundskolor ska också innehålla tydliga krav och normer. Vi vill lyfta skolans värdegrundsarbete, och för att knyta an kraven med normerna i skolan måste även föräldrar involveras i skolans värdegrundsarbete.

Det är ett faktum att engagerade föräldrar ger bättre skolresultat, medan barn med frånvarande föräldrar tenderar att prestera sämre i skolan. Haninges föräldrar måste därför ta sitt ansvar, men inte enbart genom att se till att deras barn gör sina läxor. De måste också förmedla att skolan är viktig, att dess regler är till för att följas och att andra elever ska bemötas med respekt. Vår familjepolitik för mer tid för barnen skapar också förutsättningar för bättre skolresultat och mindre psykisk ohälsa bland barnen.

Alla elever ska vid behov snabbt komma i kontakt med specialpedagog, kurator, skolsköterska, skolpsykolog eller skolläkare. Därför vill vi stärka elevhälsans förebyggande arbete. Kristdemokraterna i Haninge vill se en skola där ingen hålls tillbaka, och ingen lämnas efter.

För att inspirera eleverna till en god skolgång och att tidigt få en förståelse för arbetslivet vill vi att skolan har ett nära samarbete med näringslivet.

Värdegrundsarbete för att motverka dåliga attityder och antisocialt beteenden är viktigt. Tydliga ordningsregler med påföljder för den som bryter mot reglerna är avgörande för att skapa bättre ordning och reda. För en god arbetsmiljö är det också viktigt med fräscha och rena lokaler. De elever som medvetet förstör skolmiljön, exempelvis genom klotter, ska medverka till att återställa skadan. Lärare med en fast hand och ett varmt hjärta är ovärderliga resurser.

Kristdemokraterna i Haninge anser att:

- Oberättigad frånvaro ska motverkas.
- Målet ska vara att fler elever blir antagna till gymnasieskolan jämfört med idag.
- Haninge ska arbeta för att meritvärdet i Haninges skolor ska öka.
- Tryggheten för lärare, elever, föräldrar och skolpersonal ska öka.
- Haninges grundskolor ska certifieras i kunskap om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.
- Kommunen ska aktivt arbeta för att rekrytera behöriga lärare.
- Kommunen ska verka för ett ökat samarbete med föräldrar i syfte att de ska vara

engagerade i barnens skolgång.

- Hastigheten vid omgivande vägar till skolan ska sänkas till 30 km/h.
- Samarbete mellan skola, socialtjänst, polis och trygghetsväktare ska öka.
- Före detta missbrukare ska inbjudas att hålla återkommande terminsföreläsningar om risker med rökning och droger.
- Elevhälsan ska förbättras.
- Kommunen ska verka för att fler privata utförare bygger och driver skolor i kommunen.
- Kommunen ska ha tidig uppföljning av studieresultaten och kunna erbjuda sommarskola vid behov.
- Läsinlärning ska vara i fokus och elever som inte klarar målen ska erbjudas sommarskola.
- Haninges skolor ska ha ett enhetligt arbete för att öka trygghet och studiero. Kommunens trygghets- och säkerhetsavdelning ska vara delaktig i skolornas trygghetsarbete.
- Nära samarbete ska finnas mellan skolan och Haninges näringsliv.
- Alla elever på högstadiet ska erbjudas prao som organiseras och samordnas av skolan.
- Kontinuerlig kompetensutveckling ska tillhandahållas för såväl skolledare och lärare som för övrig personal i skolan.
- Studie- och yrkesvägledarna i grundskolan ska knytas till gymnasieskolorna, och förutsättningarna för framtida jobb vara ett centralt perspektiv i rådgivningen till eleverna.
- Gymnasieskolan ska erbjuda lärlingsutbildningar i olika former. Detta bör ske i nära samarbete med företagen.
- Den arbetsplatsförlagda utbildningen på gymnasiets yrkesprogram ska stärkas.
- Det ska skapas gemensamma överenskommelser mellan kommunen och olika branscher i syfte att uppmuntra elever att fullborda gymnasieskolan.
- Det ska finnas praktikplatser för nyanlända, för ökad integration och språkutveckling.
- Yrkesvuxenutbildningar ska erbjudas för att utveckla den enskilde för att lättare kunna matcha näringslivets behov.
- Större möjlighet ska finnas för de barn som ligger längre fram i studieplanen att på ett bra sätt stimuleras, känna sig sedda, uppskattade och nå sin studiemässiga potential.
- Kristdemokraterna ska verka för mindre grupper i grundskolan.

Familj och sociala frågor

"Människor utvecklas, mognar och mår bäst i små grupper. I den lilla gemenskap som en familj utgör får familjemedlemmarna möjlighet att ge och möta kärlek, omtanke och förståelse, men också ställas inför krav och ta ansvar. På det sättet anknyter familjen som gemenskap till människans djupaste behov – behovet att bli sedd och inte vara utbytbar."

(Kristdemokraternas principprogram s. 91)

Det är i mötet med andra människor vi formas som personer. Trygga familjer och andra nära gemenskaper är därför en förutsättning för att Haninge kommun ska fungera väl. Ingen familj är den andra lik. Vår utgångspunkt är därför att familjen och andra nära gemenskaper själva så långt som möjligt ska ha makten att utforma den egna vardagen. Vår uppgift är att ge stöd i detta.

Öppna förskolan är ett gott exempel på en mötesplats för barn och föräldrar, men det är också en plats för integration. Här kan utrikes födda utveckla sin svenska och stärkas i sin föräldraroll och få information om hur man snabbare kan komma in i samhället. Lägg därtill familjecentraler och föräldrarådgivningar som är viktiga arenor för att stödja och stärka familjer. Alla dessa åtgärder är tillsammans viktiga insatser för att kunna bryta segregationen i vårt samhälle.

Kristdemokraterna i Haninge anser att:

- Fler familjecentraler ska startas i kommunen.
- Varje familj ska ha möjlighet till stöd från en familjecentral (samverkan mellan regionens mödravård, barnavårdscentraler och kommunens socialtjänst och öppna förskolor). Utförare av förskoleverksamhet och pedagogisk omsorg ska mötas av likvärdiga villkor inom kommunen.
- Familjerådgivningen ska vara tillgänglig för alla och samtal ska erhållas inom max två veckor.
- Föräldrastödsprogram finns och ska utvecklas.
- Föräldrastödskurser finns och ska erbjudas för alla föräldrar. Blivande, samt de med äldre barn och tonåringar.
- Kommunens skolor, förskolor och familjecentralen ska vara arenor för att både ge information om föräldrastödskurser och bidra till sådana arrangemang.
- Familjer med särskilda behov ska få den hjälp de behöver.
- Sociala insatser ska ha en familjecentrerad utgångspunkt.
- Genom förebyggande åtgärder och hemmaplanslösningar förebyggs dyra institutionsplaceringar.
- Familjehemsvården och kontaktfamiljer bör utvecklas.

En politik för Haninges utsatta

"Myten om den perfekta människan som ideal och norm riskerar att bli ett hot mot viktiga värden som delaktighet och solidaritet. Politiken måste förankras i en människosyn som både tillmäter människan ett absolut och okränkbart värde och erkänner att alla människor är olika med olika begåvning, intressen och förutsättningar."
(Kristdemokraternas principprogram s. 68)

Detta är en utgångspunkt för vår politik när det gäller personer med olika typer av funktionsvariation men även personer som på olika sätt hamnat i ett socialt utanförskap eller en social utsatthet. Gemensamt för oss människor är att vi är sociala varelser med behov av små, naturliga gemenskaper. Därför bör i normalfallet familjen och andra anhöriga ges en central plats i det stöd som ges. Insatserna ska stödja när det brister och stimulera de positiva krafter som finns hos varje person – det personliga ansvaret ska alltid beaktas.

Risken för diskriminering och negativ särbehandling skall motverkas. Idag finns tyvärr många som lever i olika typer av utsatthet; särskilt sårbara är barn i otrygga hem. Runt var femte barn lever exempelvis i förhållanden där båda eller någon förälder har ett riskbruk eller missbruk av alkohol. Alltför många ungdomar har även själva destruktiva dryckes- och drogvanor, och riskerar att hamna i kriminalitet och utanförskap.

I Haninge ska ingen lämnas efter. Människor med olika typer av funktionsvariationer eller andra utmaningar behöver ses som en tillgång och resurs, där ett liv med värdighet och livskvalitet är en självklarhet. Det förutsätter en tydlighet om vilka gränser och regler som gäller.

Hedersrelaterat våld och förtryck har vuxit sig allt starkare under de senaste decennierna och var tredje elev med utländsk bakgrund bedöms leva under hedersrelaterade normer och förtryck. Hederskulturen är i grunden en kollektiv kontroll av, framför allt, flickor och kvinnor där sexualiteten är central. En sådan syn på människor och familjer är inte förenlig med kristdemokratin och den personalistiska människosynen. Alla unga har rätt till en trygg uppväxt utan att sexualiseras från ung ålder eller kontrolleras i minsta detalj.

Viktiga samarbetspartners för kommunen i arbetet med att hjälpa personer som har hamnat i en utsatt situation är kvinnojouren, brottsofferjouren samt manscentrum.

Kristdemokraterna i Haninge anser att:

- Våld och förtryck i alla former ska motverkas aktivt.
- Arbetet med att upptäcka, förebygga och åtgärda våld i nära relationer liksom hedersrelaterat våld och förtryck ska utvecklas.
- I arbetet med att stävja hedersvåld och förtryck med hedersrelaterade förtecken är ett gott samarbete med ideella organisationer avgörande.
- I syfte att stärka arbetet med värdegrund och kunskap om mänskliga rättigheter skall en kommunomfattande kampanj om förintelsens offer sjösättas. Om möjligt ska varje skolelev i Haninge ges möjlighet att få lyssna till en överlevande från Förintelsen.
- Personer i utsatta situationer ska få hjälp och stöd.
- Kommunen ska bedriva ett aktivt arbete för att motverka risk- och missbruk samt beroendeproblematik vad gäller exempelvis alkohol, droger, spel och nätanvändande. Särskilt fokus ska läggas på barn och unga.
- Strukturer för samverkan mellan förskola, skola, socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatri ska utvecklas för att barn i behov av stöd ska kunna fångas upp i tid.
- Bostad först-modellen ska utmynna i en "tak över huvudet-garanti".
- Personer med funktionsvariationer ska integreras i samhällsgemenskapen.
- Kommunens tjänster inom LSS, daglig verksamhet och assistans ska prövas med upphandling enligt LOV, LOU och partnerskap med den ideella sektorn.
- När personer inom LSS erbjuds boende ska stor vikt läggas vid personliga önskemål. Det är också viktigt att nya gruppboenden finns med i planprocessen för nya bostadsområden.
- Kvinnojouren, brottsofferjouren samt manscentrum ska vara viktiga samarbetspartners för kommunen.

För ett tryggare Haninge

"Det viktigaste sättet att bekämpa brottslighet är genom förebyggande insatser och det är framför allt vuxnas ansvar gentemot barn och ungdomar. Familjens roll att fostra och leda de unga är av största vikt [...] Samhället måste vidare ge tydliga signaler om vad som är rätt och vad som är fel. En snabb reaktion på begångna brott och en ökad upptäcktsrisk för förövarna är viktigt." (Kristdemokraternas principprogram s. 37)

För att Haninge ska upplevas som en attraktiv kommun krävs det att medborgarna upplever kommunen som trygg. Att bygga ett samhälle där människor känner sig trygga handlar om att ta till sig en mängd olika perspektiv. Alltifrån att skapa naturliga mötesplatser och förbättra belysning till att bekämpa organiserad brottslighet och förebygga droganvändning. I grunden handlar det om ett samhälle där medborgarna känner tillit – till varandra och till samhället. Här fyller det civila samhället en betydelsefull roll. I föreningsengagemang fostras vi till tillit, ansvarstagande och civilkurage. Vi behöver många olika sorters direkta insatser för att öka tryggheten, men vi menar att den mest effektiva åtgärden för att förhindra att barn och unga hamnar i kriminalitet är att göra tidiga riktade insatser mot familjer.

I likhet med andra kommuner i Stockholms län så har Haninge utmaningar med otryggheten. Haninge kommun har två kommundelar som idag klassificeras som utsatta områden. Skadegörelse, hot och våld ger upphov till otrygghet och vantrivsel i de bostadsområden där kriminella grupperingar är aktiva. Det vill vi kristdemokrater ändra på. Fler kommunala trygghetsvaktare, fler trygghetskameror och ett starkare samarbete mellan socialtjänst, skola och polis är några av punkterna som vi tror kan bidra till ett tryggare Haninge.

Att ha blivit utsatt för ett brott kan skapa ett stort trauma för den enskilda individen och vi i kommunen behöver göra vad vi kan för att brottsoffer ska få upprättelse.

De förebyggande insatserna är A och O för att tidigt kunna förhindra att barn och unga hamnar i utanförskap och kriminalitet. Föreningsdriven nattvandring och fältassistenter bidrar till att skapa förtroende för vuxenvärlden hos unga. Dessa insatser kan ha en brottsförebyggande effekt. En långsiktig samverkan mellan många aktörer är nödvändig för att kunna bryta nyrekryteringen till de kriminella gängen.

Kristdemokraterna i Haninge anser att:

- Det brottsförebyggande arbetet ska stärkas.
- De kommunala trygghetsvakterna ska permanentas och utökas.
- Kommunen ska aktivt verka gentemot berörda myndigheter så att Haninge ska kunna sätta in ordningsvakter vid behov.
- Fler trygghetskameror ska placeras på särskilt utsatta platser i brottsförebyggande och brottsupklarande syfte.
- Arbetet med att se över gatu- och parkbelysningen i kommunen ska fortsätta.
- Kontinuerliga trygghetsinventeringar ska genomföras av kommunen tillsammans med fastighetsägare, polis och boende i närområdet.
- Samarbetet skola-socialtjänst-polis ska utvecklas för att tidigt förebygga drog- och alkoholmissbruk samt kriminalitet.
- Handlingsplanen mot våldsbejakande extremism ska följas upp och förnyas.
- Trygghetsperspektivet ska vara integrerat i stadsplaneringen för att skapa trygga bostadsmiljöer.
- Stärkt stödet till familjer och specifikt föräldrar för att förhindra att barn och unga hamnar i utanförskap och kriminalitet.
- Bibehåll och utveckla den föreningsdrivna trygghetsvandringen.
- Utöka antalet fältassistenter i kommunen.

- Låta barnen lära känna polisen – polisen ska besöka Haninges skolor och andra verksamheter med barn och ungdomar regelbundet.
- Kommunen ska aktivt arbeta för att motverka hedersförtryck och våld i nära relationer.
- Kommunen ska utveckla stöd och hjälp till brottsoffer.

En värdig äldreomsorg för Haninges äldre

“Alla medborgare ska kunna åldras med värdighet. Det innebär att service, vård och omsorg ska vara tillgänglig och ges utifrån en helhetssyn på den enskilde med hänsyn till själsliga, andliga och materiella behov. Denna samhälleliga skyldighet innebär att äldreomsorgen måste vara väl utbyggd med hemtjänst och hemsjukvård, olika former av dagverksamhet samt ett varierat utbud av boendeformer.” (Kristdemokraternas principprogram s. 59)

Kristdemokraterna är det parti som idag ansvarar för Haninges äldreomsorg. Vår drivkraft är att åstadkomma en trygg äldreomsorg av god kvalitet, präglad av valfrihet och delaktighet, där den som är i behov av omsorg bemöts med värdighet, omtanke och respekt. Omsorgen om Haninges äldre är och har alltid varit en prioriterad fråga för oss kristdemokrater och även om vi vill göra mer så är vi stolta över vad vi har åstadkommit hittills.

Under den gångna mandatperioden har vi påbörjat arbetet med att Silvia-certifiera samtliga delar av Haninges äldreomsorg. Det innebär att alla anställda utbildas av Silviahemmet för att lära sig hur man på bästa sätt bemöter personer med demenssjukdom.

Lagen om valfrihet (LOV) används inom Haninges hemtjänst och de äldre ges därigenom större möjligheter att själva välja vilken hemtjänstutförare som ska komma på besök och utföra tjänster i det egna hemmet. Under den här mandatperioden har vi påbörjat arbetet med att även införa LOV på särskilt boende.

Ofrivillig ensamhet bland äldre är ett problem. Även om mänsklig kontakt är överlägsen, så är tekniska hjälpmedel ett bra komplement. En enkel åtgärd för att minska känslan av ensamhet är att samtliga äldreboenden under nästkommande mandatperioden installerar Wi-Fi och fiber för att äldre ska ges möjlighet att kunna kommunicera med sina anhöriga.

Ny teknologi skapar möjligheter inom äldreomsorgen. Haninge ligger i framkant när det gäller implementering av välfärdsteknik. Användandet av välfärdsteknik skapar en ökad trygghet för våra äldre. Exempel på detta är rörelsesensorer som bidrar till att minska antalet fallolyckor hos äldre.

Det ska vara tryggt att bli äldre i Haninge. Vi tänker därför fortsatt säkerställa att det inte finns någon kö till våra äldreboenden. Under den här mandatperioden har vi uppfört tre äldreboenden, Villa Gullringen i Jordbro, Villa Tjädern i Brandbergen samt Terrassen i Handen. Vi kristdemokrater vill också att det byggs fler senior- och trygghetsbostäder under nästa mandatperiod för äldre som saknar behov av äldreboenden men som ändå önskar ett tillgängligt boende med utrymmen för gemenskap.

Måltiderna är en av dagens höjdpunkter och ska anpassas efter de äldres behov och önskemål. Näringsrik och välsmakande mat är viktigt för livskvaliteten. Under den här mandatperioden har vi kristdemokrater infört ett måltidskoncept på våra äldreboenden i syfte att minska ensamheten bland våra äldre och höja måltidsupplevelsen.

Måltidskonceptet innebär bland annat att helger får en mer upplyftande roll än tidigare, bland annat med trerättersmiddagar på lördagar och söndagar. Under nästkommande mandatperiod vill vi fortsätta att förbättra måltiderna inom äldreomsorgen och specifikt hemtjänsten. Idag är det cirka 130 brukare som får sin mat levererad från ett upphandlat bolag som kommunen har avtal med. Kristdemokraterna vill öka antalet valmöjligheter när det gäller matleveranser inom hemtjänsten.

Kristdemokraterna i Haninge anser att:

- Valfrihet ska vara ett ledord inom vård och omsorg.
- De olika verksamheterna ska så långt som möjligt anpassas för att möta varje persons behov och önskemål vad gäller intressen, språk, livsåskådning och vårdbehov exempelvis genom profileringar och temaboenden.
- Varje person själv ska kunna välja utförare av hemtjänst och särskilt boende. Lagen om valfrihetssystem, LOV, ska tillämpas för alla utförare.
- I samverkan med Region Stockholm ska arbetsformer utvecklas för att på bästa sätt kunna möta och ge vård och omvårdnad för multisjuka äldre.
- Fortsatt utveckling av kommunens träffpunkter för äldre.
- Användandet av välfärdsteknik för såväl brukare, anhöriga som personal, bör utvecklas.
- Fiber ska dras in på samtliga kommunala äldreboenden.
- Alla ska kunna känna trygghet i att åldras med värdighet i kommunen.
- Anhörigstödet i Haninge ska utvecklas och kommunens anhörigbidrag inom äldreomsorgen ska höjas.
- Vårdserviceteam ska inrättas med personal som avlastar vårdpersonalens arbetsuppgifter, exempelvis administrativa tjänster, service i form av transporter och städning med mera.
- Systemet med hembesök för alla som fyllt 80 år och som så önskar ska utvärderas och utvecklas.
- Förenklad biståndsbedömning ska gälla för personer som fyllt 80 år och som önskar enklare serviceinsatser som exempelvis hjälp med städning, handling och social gemenskap.
- Inrättande av nya trygghets- och seniorboenden ska ingå som en aktiv del av planprocessen.
- Ideellt driven och idéburen vård och omsorg ska ges goda förutsättningar att utveckla ny verksamhet.
- Bygg fler senior- och trygghetsboenden.

Haninge ska ha ett rikt kultur- och föreningsliv

"Ett vitalt civilsamhälle är av stor betydelse eftersom engagemang i föreningar, frivilligorganisationer och samfund innebär demokratisk fostran och normöverföring. Det främjar också det personliga ansvarstagandet. Dessutom är det civila samhället en mötesplats där sociala kontakter skapas och utvecklas både inom och mellan generationer." (Kristdemokraternas principprogram s. 98)

Ett rikt utbud av kultur, fritidsaktiviteter och friluftsliv bidrar till ett samhälle där det är gott att leva. I Haninge har vi ett vackert kulturarv som vi ska vara stolta över. Med byggnader som Årsta Slott, Häringe slott, Dalarös historiska och pittoreska villalidyll samt Jordbro gravfält så får Haninge sin alldeles egna kulturhistoriska prägel.

Kommunen har till uppgift att skapa bra förutsättningar för kultur, fritid och idrott. Genom att finansiera våra bibliotek, Roj-teatern, vårt kulturhus, naturreservat, kulturparken, idrottsanläggningar säkerställer vi en kulturell bredd i Haninge. Kommunen har en viktig roll som stödjande aktör till föreningslivet utan att detaljreglera verksamheterna som bedrivs.

Vi har ett rikt och levande kulturliv i kommunen. Orsaken till detta är att vi har ett så stort och utvecklat kulturellt liv utanför kommunens ram, exempelvis kyrkor och samfund, studieförbund, förenings- och idrottsliv med mera. Idrottsrörelsen, såväl elit som bredd, är en viktig del av föreningslivet och för främjandet av en god folkhälsa.

Ideellt engagemang och deltagande i kulturaktiviteter är viktiga faktorer i en bättre integration, och en väg till att inkluderas i samhället. För att lyckas med en fortsatt utveckling av kultur-, fritids- och idrottslivet i Haninge behöver vi utveckla dialogen med föreningslivet. Den demokratiska skolningen som detta innebär är ett bevis på att kommunen inte ska göra allt på området utan i första hand stödja och hjälpa andra aktörer.

Kristdemokraterna i Haninge anser att:

- Haninge kommun ska slå vakt om det lokala kulturarvet som ett viktigt underlag för en utvecklad besöksnäring.
- Kultur- och fritidspolitiken ska kännetecknas av god dialog, mångfald och tillgänglighet.
- Civilsamhället, exempelvis det fria kulturlivet, idrottsföreningar, studieförbund, scouterna, samfund och andra organisationer ska ha en betydande roll i att bedriva kultur- och fritidsverksamhet.
- Dialogen med civilsamhället ska utvecklas och ske mer strukturerat än idag, genom att utveckla vårt nuvarande föreningsråd.
- Barn- och ungdom, äldre, nyanlända och personer med funktionsvariationer är exempel på grupper som måste ägnas särskild uppmärksamhet när det gäller att få ta del av Haninges rika kultur-, fritids- och idrottsutbud.
- Biblioteken är en viktig arena för förmedling av kultur och de ska vara en öppen mötesplats. Dock är det viktigt att värna tysthetsnormen och låta biblioteken vara en lugn och trygg fristad där alla får plats.
- Kommunen har till uppgift att erbjuda infrastruktur för kultur, idrott och fritid.
- Satsa på små utomhusanläggningar för idrottsytor i varje kommunedel, exempelvis genom ett bättre utnyttjande av skolgårdar.
- Öka föreningarnas ansvar för investeringar och drift av anläggningar. Exempelvis samarbete mellan föreningar för gemensam drift av den gemensamma parkeringen och andra ytor.
- När nya anläggningar byggs ska tillgänglighet med såväl cykel, buss och bil säkerställas. "Ett samhällsbyggande utifrån en kristdemokratisk värdegrund" innebär att planera för trygga och vackra miljöer där invånarna själva tar aktiv del i beslutsprocessen.
- Kommunen ska fortsätta arbetet med att demokratisäkra föreningsstödet.
- Kommunen ska verka för att en ny idrottshall byggs i Jordbro i samband med att etapp 2 och 3 byggs.
- Bygg ett nytt allaktivitetshus i Jordbro.

- Anlägg en ny fotbollsplan i nordvästra delen av Haninge.
- Tillgängliggöra barn- och ungdomsidrott bättre.
- Utveckla fritidsgårdarna så att tillgängligheten till dessa förbättras.
- Ridsporten ska lyftas och ridstigarna i kommunen ska förbättras och utvecklas. Stödet till parasport i kommunen ska utvecklas och förbättras.
- Turistbyrån ska ges bättre förutsättningar, speciellt på Dalarö och i skärgården.
- Bygg en ny simhall i Västerhaninge.
- Kommunen ska investera i en sjösättningsramp för att underlätta för båtägare i kommunen.
- Möjligheterna till bil-och motorsport i kommunen ska förbättras.
- Bygga en 11-manna fotbollsplan på Hanvedens IP.

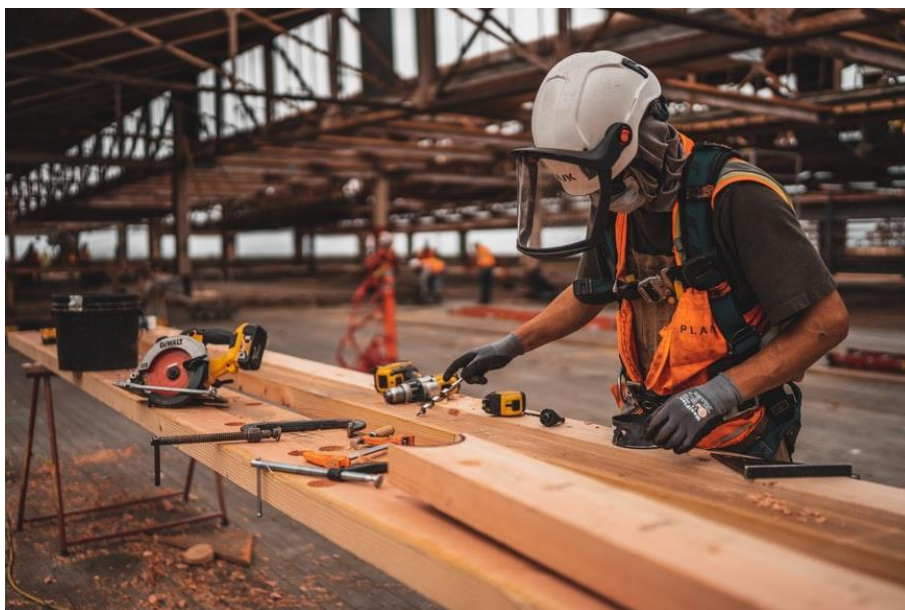
Näringsliv och jobb

"Ett konkurrenskraftigt och differentierat näringsliv är en förutsättning för det goda samhället och en god välfärd. Detta innebär i sin tur att ett gott klimat måste skapas och vidmakthållas för ett dynamiskt småföretagande, där enskilda människors idéer, kreativitet och entreprenörskap får möjlighet att blomma ut." (Kristdemokraternas principprogram s. 126)

Ett välfungerande näringsliv är grunden för vår välfärd och Haninges fortsatta utveckling. Att ha ett jobb att gå till är också nyckeln till egenmakt för såväl familjer som enskilda och det ger arbetsgemenskap och samhörighet. För att skapa förutsättningar för starkare familjer och bästa tänkbara uppväxtvillkor för Haninges unga måste vi dock fortsätta vårt arbete för fler jobb och mer företagande. Det är nämligen företagen som skapar jobben, inte politikerna.

Genom en välfungerande företagarlots, ett gott samarbete med Nyföretagarcentrum och förbättrad intern kommunikation vill Kristdemokraterna underlätta för nya företag. Goda relationer med företagare och dess föreningar bör leda till ytterligare förbättringar i vårt gemensamma arbete för ett växande Haninge.

För att underlätta för unga som söker arbete har vi framgångsrikt satsat på kommunens sommarjobb genom samarbete med det lokala näringslivet vilket vi ska fortsätta med. Företag ska både kunna erbjuda sommarjobb och medfinansiera stadens sommarjobsinitiativ.

Det bästa sättet att skapa fler jobb är ett företagsklimat där människors idéer, kreativitet och entreprenörskap får blomstra. Vi behöver förenkla och förtydliga rutinerna för upphandling så att även mindre företag kan konkurrera. Vi vill också att Haninge kännetecknas av snabbare handläggning vid tillståndshantering av ansökan om bygglov och serveringstillstånd.

Kristdemokraterna i Haninge anser att:

- Haninges företagsklimat måste bli bättre.
- Kommunen måste byta ut en gammal myndighetskultur mot ett modernt servicetänkande.
- Konkurrens ska eftersträvas på lika villkor för privata och kommunala verksamheter.
- Lagen om valfrihetssystem, LOV, ska tillämpas för att öka mångfalden av utförare inom olika kommunala verksamheter.
- Småföretag måste få hjälp och stöd, bland annat med sina utbildningsbehov genom komvux, kortare yrkesutbildningar, mm, så att de kan växa och anställa fler.
- Ett brett utbud av åtgärder ska presenteras för de som befinner sig utanför arbetsmarknaden.
- Det behövs en satsning på snabba insatser för de som får försörjningsstöd på grund av arbetslöshet.
- Kommunen ska vara öppen för privata aktörer som effektivt kan hjälpa försörjningsstödstagare vidare till arbete, praktik eller studier.
- Kommunen bör låta externa aktörer sköta matchningen av arbete mellan arbetssökande och arbetsgivare.
- Öka antalet arbetsintegrerade sociala företag och öppna rådgivning för nya sociala företag.
- Rekrytera fler personer med funktionsnedsättning till kommunala verksamheter och ta vara på den kompetens som finns.
- Kommunens upphandlingsprocesser ska förenklas och förbättras.
- De offentliga upphandlingarna ska förenklas genom mindre detaljstyrda upphandlingar och förenklade förfrågningsunderlag. Ibland kan det räcka med partnerskap med ideella organisationer.
- Kommunens verksamhet ska genomlysas för att identifiera nya områden för upphandling.
- Dialogen med branschföreträdare och företag måste bli bättre.

Stadsbyggnad – så vill vi bygga Haninge

“Ett samhällsbyggande utifrån en kristdemokratisk värdegrund innebär att planera för trygga och vackra miljöer där invånarna själva tar aktiv del i beslutsprocessen och känner sig delaktiga i skapandet av sina närmiljöer.” (Kristdemokraternas principprogram s. 101)

Hur Haninge planeras och utformas spelar stor roll för hur vår kommun utvecklas och upplevs. När bostäder, arbetsplatser och kommersiella aktörer kan samverka i ett och samma område skapas mångfald och mötesplatser för våra kommuninvånare. Genom att det skapas mer folkliv och mötesplatser så möjliggör vi att fler kan uppleva sig trygga i vår kommun.

Bostadsbyggandet är en väsentlig del när vi utvecklar Haninge, men det är viktigt att inte bara fokusera på antalet bostäder utan också på hur de nya bostäderna byggs. Nya omgivningar ska formges både effektivt och vackert samtidigt som kulturhistoriska byggnader ska värnas.

Energiförbrukningen ska vara låg och sunda material ska väljas med låg miljöpåverkan så långt det är möjligt. Innergårdar och parker ska planeras för att bli mötesplatser för människor. Bottenvåningar bör så långt som möjligt planeras för annat än bostäder såsom arbetsplatser, restauranger och affärer. Detta för att skapa fler möten mellan människor och därmed öka tryggheten.

Bostäder ska byggas för att möta människors varierande behov och önskemål. Vi behöver se till att det byggs bostäder som våra kommuninvånare efterfrågar. Om vi inte bygger bostadsområden som är genuint eftertraktade riskerar vi att skapa nya utanförskapsområden. Därför ska kommunen inte enbart bygga bostäder på löpande band, utan bygga bostäder som människor faktiskt efterfrågar.

Boende för äldre och personer med funktionsvariation ska finnas med tidigt i planeringen. Kommunen ska fortsätta arbeta efter modellen ”Bostad först”, som riktar sig till gruppen hemlösa. Barnrättsperspektivet ska beaktas när vi utformar bostadsområden. Kommunen ska ha en väl utvecklad samverkan med olika aktörer för att skapa trygghet runt bostäderna. För befintliga bostadsområden behöver trygghetsanalyser göras för att bostadsområden ska kännas trygga dygnet runt. Belysning, parker, växtlighet och trafikflöden spelar stor roll. Bostadsplanering ska sammankopplas med säker trafikplanering och möjliggöra för cykel-, gång- och kollektivtrafik. Våra bostadsområden ska också anpassas för biltrafik och inte minst när det gäller parkeringsplatser och framkomlighet i stort. Bilen är ett viktigt transportmedel för att få ihop vardagen.

I takt med att Haninge växer ska service och infrastruktur följa kommunens utveckling. Vi kommer att fortsätta att vara pådrivande i de regionala frågor som berör vår kommun, inte minst vad gäller kollektivtrafik, cykelbanor, vägar och byggandet av ett nytt närsjukhus. Det är helt avgörande för vårt fortsatta bostadsbyggande att det finns nödvändig infrastruktur och samhällsservice på plats innan vi bygger nya bostäder. Hela Haninge måste fungera.

Kristdemokraterna i Haninge anser att:

- Kommunen behöver förenkla och snabba upp plan- och bygglovsprocesserna samt ha god markberedskap för att kunna bygga fler bostäder.
- Förenkla och snabba upp kommunens hantering och beslut gällande Attefallshus.
- Bostadsområden ska planeras och byggas med ett brett utbud av olika typer av boenden. I Tungelsta, Västerhaninge och Vendelsö ska det i huvudsak byggas småhus.
- Banrättsperspektivet och barnens behov ska beaktas när vi utformar bostadsområden.
- Hela Haninge måste fungera i och med att vi är en stor kommun till ytan. Därför ska kommunen vid stadsplanering se till att det finns goda möjligheter att nyttja kollektiv-, gång-, cykel- och biltrafik.
- En arkitekturpolicy ska tas fram med hänsyn till kulturhistoriska miljöer.
- Bostadsbyggandet i Haninge behöver ske på ett sätt där infrastruktur och samhällsservice byggs i takt med befolkningsökningen.
- Vid bostadsplanering ska ansvar tas för personer som har svårt att etablera sig på bostadsmarknaden.
- Utveckla Poseidons torg och skapa möjligheter för fler restauranger, caféer och kulturaktiviteter.
- Utveckla Torvallaområdet med bostäder och ett modernt idrottscentrum.
- Kommunens parkeringsstrategi ska revideras.
- Kommunen ska verka för att Tvärförbindelse Södertörn byggs.
- Kommunen ska verka för att det blir en trafiklösning vid korsningen Dalarövägen/Gålövägen i syfte att förbättra trafikflödet.
- Kommunen ska verka för att en cykelväg byggs till Dalarö.
- Kommunen ska verka för att det byggs en cykelväg till Berga.
- Kommunen ska verka för att det byggs en cirkulationsplats vid utfarten från Parkvägen till Tungelstavägen för att öka trafiksäkerheten på platsen.
- Kommunen ska säga nej till att bygga en helt ny kommundel / stadsdel i Hemfosa utifrån de planer som har lagts fram från statligt håll.
- Kommunen ska samarbeta med det lokala näringslivet för att kunna ha utsmyckningar på kommunens rondeller och cirkulationsplatser.
- Svenska flaggan ska hissas utanför Haninges kommunhus.
- Trafikframkomligheten i kommunen ska ses över. Översynen ska inkludera planering av nya vägar, cirkulationsplatser, saltfria vägar, stopplikter och övrig

skyltning.

En kommun med miljömässigt hållbar utveckling

”Vi ska agera med en långsiktig helhetssyn med respekt för vår samtida omgivning och kommande generationer. Förvaltarskapet gäller både de egna personliga tillgångarna och de materiella värdena; miljö och naturresurser. Vi ska agera på ett sådant sätt att vi med stolthet kan överlämna frukterna av vårt arbete.” (Kristdemokraternas principprogram s.

137)

Förvaltarskapstanken är en bärande del i den kristdemokratiska ideologin. Den handlar om att vi ska förvalta vår miljö på ett sätt som gör att vi kan lämna över den till nästa generation i ett lika bra eller bättre skick än tidigare. Kommunen har en särskild nyckelroll i arbetet att bygga ett samhälle där skadlig miljöpåverkan minimeras. Energin är fossilfri, trafiksystemen hållbara, bostadsmiljöer sunda och naturresurser tas till vara i ett kretsloppstänkande.

Haninge har en stor skärgård och flertalet natursköna områden. Vi behöver göra strategiska åtgärder för att rena våra vattendrag och sjöar. Kommunen ska också förbättra dagvattenreningen i syfte att bidra till en bättre vattenmiljö i kommunen.

Kommunen ska ständigt jobba med energieffektiviseringar i egna fastigheter och göra klimatsmarta val vid såväl ny- som ombyggnation. Det ska vara lätt att göra rätt för kommunens medborgare och därför ska det planeras för smart källsortering och lättillgängliga gång- och cykelvägar. Vid stadsplanering ska närhet till grönområden och gröna stråk aktivt arbetas med och tas hänsyn till.

Kristdemokraterna i Haninge anser att:

- Vattenkvaliteten i våra sjöar bör förbättras, inte minst i Drevviken.
- I samverkan med företag och myndigheter ska vi tillsammans arbeta för att minska den negativa klimatpåverkan från kommunen i enlighet med uppsatta mål som kommunen har.
- Kommunen ska inom ramen för sin egen verksamhet verka för minskad klimatpåverkan genom fossilfria transporter, energieffektivt byggande, effektiviseringar och optimeringar av befintligt fastighetsbestånd, omställning till fossilfri energi.
- Kommunen ska aktivt arbeta för att skapa giftfria lek- och skolmiljöer.
- Kommunen ska uppmuntra medborgarnas resvanor i en hållbar utveckling samt utveckla gång- och cykelvägsnätet.
- Kommunens naturområden ska bevaras, renhållningen ska förbättras. Kommunen ska också arbeta för att utveckla badstränderna.
- Kommunen ska aktivt arbeta för att motverka nedskräpning och klotter.
- Kommunen ska verka för att det inte ska planeras för byggande av vindkraftverk i skärgården.
- Laddinfrastrukturen ska byggas ut och tillgängliggöras för fler.

Vi tar ansvar för kommunens ekonomi

"Ett gott samhälle kan inte förverkligas utan en väl fungerande samhällsekonomi med politisk och personlig frihet i balans. Dessutom krävs en långsiktighet vilket förutsätter ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv." (Kristdemokraternas principprogram s.

115)

Välmående företag och fler personer i arbete skapar de skatteintäkter som krävs för en fungerande välfärd, men ett gott samhälle behöver även en välfungerande och effektiv offentlig sektor.

En utmaning för kommunens ekonomi är högre pensionsavsättningar i takt med att vi blir allt äldre. Ekonomin utmanas också i ett läge där vi får för stora grupper som inte är självförsörjande. Detta i kombination med allt högre förväntningar på kommunens åtaganden gör att vi måste fundera på vad det offentliga egentligen ska göra och inte göra. Den kommunala kärnverksamheten kommer behöva prioriteras hårdare framför kommunala skrytbyggen.

För oss kristdemokrater är dock prioriteringarna och inriktningen tydlig. Samtidigt som vi måste säkerställa en grundtrygghet, och en god kvalitet i utbildning, äldreomsorg, infrastruktur och andra delar av kommunens kärnverksamhet, så får vi aldrig ta ut en krona mer än nödvändigt av skattebetalarna.

Man talar ibland om vinster i välfärden – vi vill hellre peka på alla de förluster som finns i välfärden i Haninge. Genom ineffektiva system, byråkrati och en förlegad myndighetskultur riskerar vi att se skattepengar rinna iväg i stora svarta hål. Därför krävs det en ansvarsfull förvaltning av kommunens skattemedel. Haninge står inför stora utmaningar när det gäller kommande investeringar.

En kommun som ska gå från förort till stad och som ska växa med många hundra bostäder per år under överskådlig framtid, behöver satsa stora belopp på investeringar i infrastruktur, bostäder, skolor och äldreboenden. Våra resurser är begränsade – därför måste vi göra tydliga prioriteringar för att hålla ordning och reda i kommunens ekonomi.

Kristdemokraterna i Haninge anser att:

- Skattesatsen ska vara så låg som möjligt utan att ge avkall på kärnverksamhetens kvalitet.
- Nettokostnadsökningarna måste hejdas genom ett aktivt och outtröttligt effektiviseringsarbete.
- Haninge kommun ska drivas med hög effektivitet och ett gott förvalterskap där kärnverksamheterna prioriteras.
- Haninge kommun ska göra en översyn för att säkerställa att lokalkostnader inte ska urholka ekonomin.
- Haninge kommun ska inte överta företags och föreningars ansvarsområden och uppgifter, utan i stället prioritera kärnverksamheten.
- Verksamhet som kommunen finansierar kan med fördel upphandlas av andra utförare.
- Det ska utfärdas tydliga kommunala servicegarantier för kommunens tjänster, med tydliga besked om vilka effekter det blir för kommunen om garantin inte uppfylls.
- Kommunen ska ha en god personalpolitik och upprätthålla en roll som attraktiv arbetsgivare, vilket förutsätter en aktiv HR-tjänst och gott chefs- och ledarskap i hela i kommunen.

K
D

HANINGE